

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UGOSTITELJSKOJ DJELATNOSTI

Radi doprinosa javnoj raspravi o novom zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti, dokument sadrži kratku ocjenu stanja, prijedloge i obrazloženja URTH te tekst potencijalnog novog poglavlja o pružanju ugostiteljskih usluga na agroturističkim gospodarstvima.

Ocjena stanja u seoskom agroturizmu

Strategija održivog turizma do 2030. godine pozicionirala je **seoski agroturizam kao jedan od glavnih turističkih proizvoda** koji će se poticati u okviru provedbe Strategije i pripadajućih akata, i to zbog njegove **autohtone ponude, važnosti za održivost ruralnih područja i doprinosa svim važnijim ciljevima Strategije**. Poticanje razvoja seoskog turizma predviđa se stvaranjem pozitivnijeg poslovnog okruženja uključivo zakonodavni okvir, kreiranjem uvjeta za stručnu podršku putem suradnje sa strukovnim udrugama u turizmu, i promocijom.

Strategija poljoprivrede do 2030. godine usmjerena je na jačanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede i stvaranje pozitivnog poslovnog okruženja za bavljenje poljoprivredom i s njom povezanih dopunskih djelatnosti što bi se, između ostaloga, trebalo postići i **smanjivanjem administrativnog opterećenja**, i to osobito za male poljoprivrednike.

Iako se seoski agroturizam u Hrvatskoj razvija od sredine 1990', njegova **službena definicija u hrvatskom pravnom sustavu ne postoji** iako ovu kompleksnu djelatnost, koja ujedinjuje poljoprivrednu proizvodnju, turizam, ugostiteljstvo i kulturnu baštinu, trenutno **regulira preko 100 različitih zakona i pravilnika**, i njihovih izmjena, od čega je glavina vezana uz djelatnost poljoprivrede. Odsustvo definicije i adekvatnog reguliranja može se pripisati kompleksnošću ove djelatnosti koju reguliraju **propisi čak 11 ministarstava, i koja je podložna postupanjima devet inspekcija**.

Prema neslužbenim podacima Udruge ruralnog turizma Hrvatske, u Hrvatskoj djeluje preko **1 100 pružatelja usluga seoskog agroturizma** koji djeluju u različitim organizacijskim oblicima poljoprivrednika (OPG, obrt, trgovačko društva i/ili zadruga). Koherentni službeni podaci izostaju zbog neadekvatnog zakonodavnog okvira, a oni koji se vode su nedovoljno ažurirani zbog izazova u provedbi Zakona o OPG-u donesenog 2018. godine.

Uzimajući u obzir kako su **pružatelji seoskog agroturizma prvenstveno poljoprivrednici**, unatoč dugogodišnjim naporima URTH Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (MPŠR) nije definiralo osnovne parametre i preduvjete za diverzifikaciju agroturističkih gospodarstava (primjerice ovisno o veličini, uslugama, regiji ili slično) u okviru Zakona o poljoprivredi, što se koristi kao argument za zadržavanje *statusa quo* u novom zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti.

Dodatno, MPRŠ odbija fleksibilizirati primjenu HACCP-a u agroturizmu i uvjete prerade proizvoda koji se plasiraju isključivo u vlastitoj agroturističkoj ponudi, pozivajući se na **izostanak normi u Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti** odnosno definicije pružatelja usluga i agroturističkih ugostiteljskih usluga za sve pravne oblike poljoprivrednika. Naime, postojeći Zakon, donesen prije donošenja Zakona o OPG, agroturizam spominje samo kod odredbi o pružanju ugostiteljskih usluga na OPG-ovima čime se stječe dojam kako se agroturizmom u Republici Hrvatskoj bave isključivo OPG-ovi, što je netočno.

Zbog neadekvatnog zakonodavnog okvira, osobito vezano uz propise u domeni MPŠR, trenutno oko 90% OPG-ova posluje u sivoj zoni što je i glavni uzrok njihovog pasivnog uključivanja u rješavanje poslovnih izazova zbog straha od inspeksijskih nadzora.

Iskustva članova URTH, drugih pružatelja usluga te brojna istraživanja pokazuju kako **odsustvo definicije onemogućava sustavno praćenje seoskog agroturizma te negativno utječe na poslovanje pružatelja usluga, njegov razvoj i promociju**. Zbog toga je URTH kao članica Radne skupine predložila uvođenje novog poglavlja u zakonu, a koje bi standardiziralo ugostiteljske usluge i propisalo jednaka pravila za sve pružatelje usluga, neovisno o njihovom pravnom obliku.

Isto bi bilo u skladu i sa gorenavedenim strateškim dokumentima, kao i sa nacionalnom Strategijom razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine te strateškim dokumentima jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Alternativno, u slučaju nemogućnosti prilagodbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i ostalih propisa radi doprinosa zadanim strateškim ciljevima, **moguće je usvojiti i posebni Zakon o seoskom agroturizmu radi njegova iznimnog značaja za održivost ruralnih područja i opstojnost hrvatskog sela**.

Prijedlozi i obrazloženja URTH

Prijedlozi i obrazloženja Udruge ruralnog turizma Hrvatske temelje se na **iskustvima njenih članova i drugih pružatelja usluga iz cijele Hrvatske** kojima udruga pruža stručnu podršku. Isti su podijeljeni s drugim udrugama i relevantnim turističkim dionicima, i javno predstavljeni pri čemu je važno istaknuti kako nisu zaprimljene nikakve primjedbe. Nažalost, svi prijedlozi udruge kao članice Radne skupine za izradu novog zakona o ugostiteljskoj djelatnosti su odbijeni, i to bez alternativnih rješenja koja bi doprinijela realizaciji postavljenih strateških ciljeva.

Radi adekvatnog informiranja donositelja odluka, drugih turističkih dionika i opće javnosti, u nastavku donosimo pregled najznačajnijih izazova i prijedloge za njihovo rješavanje:

Problem 1 – Podjela na ugostitelje i one koji (samo) pružaju ugostiteljske usluge

Situacija: Zakon tretira obrtnike, trgovačka društva i zadruga kao ugostitelje, dok OPG-ove i privatne iznajmljivače smatra fizičkim osobama koje pružaju ugostiteljske usluge. Za iste su propisani povoljniji uvjeti poslovanja u odnosu na ugostitelje, i to u okviru zajedničkog poglavlja, ne uzimajući u obzir činjenicu kako propisi u ingerenciji ostalih ministarstava tretiraju OPG-ove kao ugostitelje (primjerice vezani uz HACCP, fiskalizaciju i sl.). Pritom je važno spomenuti kako se olakšani uvjeti poslovanja odnose isključivo na propise u ingerenciji MINTS, te kako su OPG-ovi sukladno Zakonu o OPG i drugim propisima poduzetnici koji se bave poljoprivredom i s njom povezanim dopunskim djelatnostima.

Dodatno, važno je istaknuti kako je **poslovanje OPG-ova u odnosu na privatne iznajmljivače značajno kompleksnije** pri čemu im zakon ne donosi nikakve pogodnosti. Naprotiv, iako se radi o fizičkim osobama koje se bave ugostiteljskom djelatnošću, Zakon dodatno obvezuje OPG-ove na pridržavanje sanitarnih uvjeta, a prostore u kojima se pružaju ugostiteljske usluge tretira jednako kao i kod ugostitelja. Ovo njihovu uslugu smještaja, ali i cjelokupno poslovanje čini značajno **nekonkurentnijim u odnosu na privatne iznajmljivače**.

Posljedice: Pozicioniranje OPG-ova uz privatne iznajmljivače dovodi do animoziteta ugostitelja, kako onih koji se bave agroturizmom, tako i svih ostalih, jer **narušava ustavom zajamčenu obvezu države da svim poduzetnicima osigura jednak pravni položaj na tržištu**. Dodatno, ovakvo pozicioniranje dovodi i do istih pravila u ostalim propisima u domeni MINTS, primjerice vezano uz paušalno plaćanje boravišne pristojbe što ne odgovara velikom broju OPG-ova u kontinentalnim županijama.

Primjeri:

- Privatni iznajmljivač i OPG iznajmljuju (ruralnu) kuću za odmor na istom području. Cijena najma na OPG je viša zbog viših troškova poslovanja.
- Privatni iznajmljivač i OPG pružaju uslugu noćenja s doručkom. OPG je obveznik primjene HACCP-a, privatni iznajmljivač nije.

Prijedlog: Uvođenje novog poglavlja – Pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom agroturizmu koje bi sve poduzetnike – pružatelje usluga pozicioniralo u zajedničkom poglavlju.

Problem 2 - Različita pravila za različite organizacijske oblike poljoprivrednika i nestandardizirane ugostiteljske usluge u agroturizmu

Situacija: Seoskim agroturizmom bave se svi oblici poljoprivrednika (osim SOPG), i svi su poduzetnici. No zbog različitog pozicioniranja u Zakonu, na njih se primjenjuju različita pravila u pružanju ugostiteljskih usluga. Primjerice, Zakon propisuje obaveze OPG-ovima koje se ne primjenjuju na ostale poljoprivrednike/ugostitelje, kao što su primjerice vlastita poljoprivredna proizvodnja, usluživanje hrane na zahtjev gosta, kupovina dodatnih proizvoda isključivo od hrvatskih poljoprivrednika i slično, čime ih se stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na ostale pružatelje agroturističkih usluga.

Dodatno, različito pozicioniranje dovodi i do **dva pravilnika koji reguliraju istu ugostiteljsku uslugu** čime se primjenjuju različiti standardi u pružanju ugostiteljskih usluga, različiti nazivi vrsta, objekata i slično.

Posljedica: Ovakva podjela dovodi do nestandardiziranih ugostiteljskih usluga i različitih uvjeta poslovanja za pružatelje usluga koji se bave istom gospodarskom djelatnošću i pružaju iste agroturističke usluge čime se također **narušava ustavom zajamčena obveza države da svim poduzetnicima osigura jednak pravni položaj na tržištu**. Dodatno, kako se riječ agroturizam spominje isključivo u poglavlju o OPG-ovima, stvara se pogrešan dojam kako se agroturizmom bave isključivo OPG-ovi, što dovodi do izazova u raspisivanju natječaja, propisivanju prilagodbi u propisima ostalih ministarstava, i sl.

Primjeri:

- OPG mora usluživati hranu na zahtjev gosta, ugostitelj (poljoprivredni obrt, trgovačko društvo ili zadruga) ne mora.
- Ugostitelj u ugostiteljskom objektu može obavljati trgovinu sukladno propisima o trgovini, OPG se ne smije baviti trgovinom.
- OPG mora imati vlastitu poljoprivrednu proizvodnju, ugostitelj ne mora.
- OPG ne može otvoriti konobu, a ugostitelj izletišta već može registrirati ugostiteljski objekt vrste krčma, klet ili konoba, iako ima prostorne mogućnosti za izletišta.

Prijedlog: Uvažavajući činjenicu da su OPG-ovi poduzetnici, jednako kao i druge fizičke osobe koje pružaju ugostiteljske usluge – obrtnici, predložimo propisivanje zajedničkih odredbi za sve pružatelje agroturističkih usluga u okviru jedinstvenog, novog poglavlja – Pružanje ugostiteljskih usluga u agroturizmu.

Rezultati: Jasno definirane usluge i pružatelji usluga u seoskom agroturizmu omogućuju standardizirane ugostiteljske usluge, bolje statističko praćenje učinaka seoskog agroturizma, i kvalitetniju podlogu za raspisivanje natječaja.

Problem 3 – Neujednačena obaveza minimalne vlastite poljoprivredne proizvodnje u agroturizmu

Situacija: Vlastita poljoprivredna proizvodnja je temelj seoskog agroturizma čija je **bit plasman što šireg dijapazona vlastitih poljoprivrednih proizvoda u vlastitoj turističkoj ponudi**. Vlastita poljoprivredna proizvodnja trenutno je **neadekvatno propisana Pravilnikom o pružanju ugostiteljskih usluga na OPG**, i odnosi

se samo na OPG. Odredbe Pravilnika trenutno omogućuju bavljenje seoskim agroturizmom čak i onim OPG-ovima koji ništa ne proizvode čime se dovode u zabludu potrošači i stvara animozitet kod ugostitelja radi privida neloyalne konkurencije.

Dodatno, za poljoprivredne obrte i trgovačka društva **izostaju obvezujuće odredbe o vlastitoj proizvodnji** iako se bave istom djelatnošću.

Teorija i praksa u EU pokazuje kako je vlastita proizvodnja temelj agroturizma te se vlastita proizvodnja potrebna za registraciju i djelovanje agroturističkog objekta uglavnom definira postotkom vlastite sirovine potrebne za preradu proizvoda, minimalnom veličinom poljoprivrednog zemljišta i sl. Dodatno, vlastita proizvodnja uglavnom se propisuje **u okviru zakona kojima se regulira poljoprivreda**, i to sukladno različitim tipovima agroturističkih objekata. Primjerice, ukoliko su objekti/farme orijentirani više na turističke nego na proizvodne usluge, postotak vlastite proizvodnje je manji, a moguće su i prilagodbe ovisno o regionalnim specifičnostima, primjerice za brdsko-planinska područja.

Prirodno je očekivati kako bi vlastitu poljoprivredna proizvodnju i ostale minimalne uvjeti za bavljenje seoskim agroturizmom trebalo propisati MPRŠ jer su **pružatelji agroturističkih usluga prvenstveno – poljoprivrednici**. To se međutim nije dogodilo unatoč višegodišnjim nastojanjima URTH. Ovaj argument trenutno se koristi za **zadržavanje statusa quo** jer se MINTS proglasio nenadležnim. No MINTS je i u važećem Zakonu preuzeo ulogu u definiranju potrebne poljoprivredne proizvodnje, i to putem Pravilnika o pružanju ugostiteljskih usluga na OPG koji se donosi uz supotpis MPRŠ. Pritom je važno napomenuti kako je ovaj Pravilnik u **direktnoj koliziji** s propisima u domeni MPŠR, konkretno Pravilnikom o upisniku OPG, o čemu je URTH obavijestila nadležna ministarstva, no njihov a adekvatna reakcija u vidu usuglašavanja pravilnika izostaje već gotovo dvije godine.

URTH istraživanja pokazuju kako **preko 90% pružatelja agroturističkih usluga ima najmanje jedan poljoprivredni proizvod** koji zadovoljava ovaj kriterij (vino, ulje, sirevi, suhomesnati proizvodi i sl.), a veliki broj i njih više od pet. Ostatak kolega, koji su svoje **poslovanje usmjerili dominantno prema pružanju turističkih usluga** (primjerice u Istri, Lici i u Konavlima), također ima najmanje jedan proizvod no isti ne stavlja na tržište zbog različitih razloga kao što su primjerice komplicirani uvjeti za preradu, male količine proizvoda, neinformiranost i sl.

Posljedica: Neadekvatno propisivanje vlastite poljoprivredne proizvodnje i to samo kod OPG-ova **također narušava ustavom zajamčenu obveza države da svim poduzetnicima osigura jednak pravni položaj na tržištu** jer OPG-ove stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na druge pružatelje agroturističkih usluga.

Primjeri:

- OPG mora imati vlastitu poljoprivrednu proizvodnju, ugostitelj/poljoprivrednik ne mora.
- OPG ne može peći kruh ili raditi tjestenine ukoliko nema minimalni udio vlastitog brašna, poljoprivrednim/ugostitelj, ugostitelj i privatni iznajmljivač mogu.

Prijedlog: Uzimajući u obzir a) nezainteresiranost MPŠR za definiranje i adekvatno reguliranje seoskog agroturizma, b) izostanak kvalitetnih podataka u domeni MPRŠ, c) usitnjenost poljoprivrednog zemljišta, i d) stanje u sektoru i regionalne specifičnosti, predlažemo da **glavni uvjet za pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom agroturizmu bude najmanje jedan primarni poljoprivredni ili prehrambeni proizvod i/ili prerađevina koja se stavlja na tržište sukladno posebnim propisima, te koja je dostupna za kušanje i/ili kupnju tijekom cijele godine i/ili sezone, ukoliko objekt radi sezonski.**

Ovaj uvjet potrebno je propisati Zakonom u okviru zajedničkog poglavlja kako bi bio obvezujući za sve poljoprivrednike koji pružaju agroturističke usluge te je potrebno propisati i rok prilagodbe radi usklađivanja

poslovanja agroturističkih dionika u različitim dijelovima Hrvatske. Dodatno je moguće propisati i količine proizvoda o čemu je potrebno provesti širu raspravu.

Rezultat: Utvrđivanje minimalno prihvatljivog uvjeta za sve pružatelje agroturističkih usluga osigurat će nedvosmislena tumačenja i lakše provođenje nadzora od strane turističke i poljoprivredne inspekcije, uz uvažavanje stanja na terenu te potreba pružatelja usluga.

Problem 4 – Izostanak obveze pružanja turističkih usluga

Situacija: Kao što mu i samo ime kaže, uz poljoprivredu, seoski agroturizam temelji se i na turističkim uslugama koje poljoprivrednici pružaju kako bi gostima i turistima približili svoj rad, predstavili kulturnu baštinu i/ili im omogućili sudjelovanje u poljoprivrednim aktivnostima. Pružanje turističkih usluga jedan je od elementarnih kriterija koje agroturističke dionike razlikuje od ugostitelja i privatnih iznajmljivača koji, iako se bave turizmom u širem smislu, ne pružaju turističke usluge sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu koji definira pružanje turističkih usluga na svim vrstama poljoprivrednih gospodarstava i u šumama šumoposjednika.

Pritom su **jedino OPG-ovi obavezni registrirati i prijaviti pružanje turističkih usluga kao dopunsku djelatnost** sukladno Zakonu o OPG, dok je ova opcija opcionalna za ostale poljoprivrednike/ugostitelje koji turizam registriraju u obrtnom odnosno trgovačkom registru.

Posljedica: Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti trenutno dozvoljava OPG-ovima, ali i drugim pružateljima agroturističkih usluga, da turističke usluge pružaju samo opcionalno.

Prijedlog: Uzimajući u obzir zadiranje reguliranja turističkih usluga u oba zakona, predlažemo da se svi objekti seoskog agroturizma obvežu na pružanje najmanje jedne turističke usluge u Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti.

Problem 5 – Ograničavanje seoskog agroturizma zaprečava njegov daljnji razvoj

Situacija: Sukladno Strategiji održivog turizma do 2030. godine, seoski agroturizam ne treba ograničavati nego poticati. Postojeća ograničenja u broju gostiju/turista koji mogu istovremeno boraviti/noćiti na OPG (80/20) preuzeta su po uzoru na druge države, no bez povezivanja s poljoprivrednom proizvodnjom i sagledavanja ukupnog poslovanja ovih objekata. Ovo ograničenje argumentira se navodno povoljnijim uvjetima poslovanja za OPG i obiteljskim aspektom seoskog agroturizma koji u Hrvatskoj nije zaživio, pri čemu je ograničenje postavljeno **bez uvažavanja različitih parametara kao što su veličina poljoprivrednog gospodarstva, obujam poljoprivredne proizvodnje, broj članova OPG, turističkih usluga i sl.**

Iako je intencija Zakona o OPG osigurati što veću i konkurentniju poljoprivrednu proizvodnju od strane OPG-ova, ovaj princip **ne uzima u obzir kako su dopunske djelatnosti ugostiteljstva i turizma također vezane uz poljoprivrednu proizvodnju** i kako ih je potrebno dodatno poticati i fleksibilizirati.

Koliko je ova djelatnost komplicirana za OPG-ove najbolje pokazuje činjenica kako se **zanemariv broj OPG-ova bavi agroturizmom**. Od ukupno 108 180 OPG-ova, tek su 843 OPG-a registrirala pružanje ugostiteljskih, a 345 turističkih usluga (0,77 odnosno 0,32% od ukupnog broja OPG-ova). Pritom je važno napomenuti kako je intencija Strategije poljoprivrede do 2030., kao i samog Zakona o OPG stvaranje povoljnijeg i konkurentnijeg okruženja za rad OPG-ova u cilju opstojnosti hrvatskog sela i ruralnih područja.

Model ograničavanja broja posjetitelja i turista s godinama je postao ograničavajući faktor za razvoj agroturizma jer moderni turistički trendovi odnosno potražnja zahtijevaju i drugačije pristupe. Pritom su ograničenja, ukoliko ista postoje, u drugim EU članicama uglavnom vezana uz proizvodne resurse i tipove agroturističkih objekata, kao što je primjerice slučaj u Sloveniji i pojedinim talijanskim pokrajinama.

Dodatno, OPG-ovi koji se ozbiljnije bave poljoprivredom i seoskim agroturizmom su u sustavu PDV-a te ovi pružatelji usluga u financijskom i knjigovodstvenom smislu **imaju iste obaveze kao i obrti i trgovačka društva**, a time i troškove. Radi izbjegavanja ovog ograničenja i drugih nepovoljnih uvjeta prvenstveno u domeni MPŠR, prema procjenama URTH oko 30% OPG-ova osnovalo je i drugi poslovni subjekt čime se dodatno komplicira njihovo poslovanje i umanjuje konkurentnost na tržištu.

Posljedica: Ograničavanje broja posjetitelja i turista, a koje se u praksi poštuje selektivno, teoretski onemogućava više prihode OPG-ovima unatoč ulaganjima u ugostiteljske i turističke sadržaje i visokim troškovima poslovanja. Time ih se stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na druge pružatelje agroturističkih usluga te se također narušava **ustavom zajamčenu obveza države da svim poduzetnicima osigura jednak pravni položaj na tržištu**.

Dodatno, inzistiranje MPŠR na **rigoroznom modelu seoskog agroturizma** i jednakim propisima za male i velike poljoprivrednike uvezano uz proizvodnju vlastitih poljoprivrednih proizvoda koji se plasiraju isključivo o vlastitoj turističkoj ponudi već dovodi do **odustajanja od seoskog agroturizma** i gašenja OPG-ova ili njihove preregistracije u privatne iznajmljivače, što je osobito vidljivo u Istarskoj i kontinentalnim županijama.

Primjeri:

- OPG i trgovačko društvo koje se bavi agroturizmom pružaju ugostiteljsku uslugu usluživanja hrane i pića za grupu od 100 djece. OPG je u prekršaju jer može istodobno primiti do 80 posjetitelja, ne prima grupu i ne ostvaruje prihode.
- Poljoprivredni obrt/ugostitelj i OPG proizvode pršut. Obrt ne mora imati minimalni dio vlastite sirovine i može nesmetano proizvoditi pršut i reklamirati ga kao vlastiti proizvod. OPG ne može.

Prijedlog: Potrebno je ukinuti bilo kakva ograničenja u broju gostiju/turista, a ukoliko se ista postavljaju, potrebno ih je vezati uz vlastitu proizvodnju i/ili druge parametre. Pri postavljanju eventualnih ograničenja potrebno je imati u vidu zahtjeve tržišta i interese potrošača, kao i interese i potrebe agroturističkih dionika.

Problem 6 – Zahtjevni i nekonkurentni uvjeti za kušanje minimalnih količina proizvoda

Situacija: Trenutni stav MINTS kako je za **kušanje minimalnih količina proizvoda, primjerice meda, potrebno registrirati kušaonicu** je nerealan i nerentabilan za većinu malih poljoprivrednika. Brojni poljoprivrednici nude obilazak svojih gospodarstava i održavaju radionice usmjerene boljem poznavanju poljoprivredne proizvodnje prilikom kojih se kušaju (ne degustiraju) minimalne količine proizvoda. Pritom se kušanja često odvijaju u vanjskim prostorima, a ponekad i u prostorima za održavanje radionica.

Dodatno, svrstavanje kušanja minimalnih količina proizvoda u ugostiteljsku uslugu povlači i **dodatne troškove** vezane primjerice uz HACCP i slično, što je za male poljoprivrednike, primjerice pčelare, nedostižno. Koliko je ovakav pristup nekonkurentan najbolje govori činjenica kako je u Hrvatskoj registrirano samo 155 kušaonica na OPG-ovima.

Prijedlog: Po uzoru na proizvode kao što je vino, a koje se može kušati u podrumu u cilju prodaje, konzumaciju minimalnih količina proizvoda koje se koriste prilikom pružanja turističkih usluga (obilazak gospodarstva, radionice i sl.) potrebno je tretirati kao turističku, ne ugostiteljsku uslugu s ciljem povećanja konkurentnosti i turističke potrošnje.

Problem 7 – Nefleksibilni uvjeti kampiranja suprotni su potražnji turista

Situacija: Zakon za sve oblike kampiranja propisuje obavezu registracije kampa ili kamp odmorišta na OPG te istovremeno zabranjuje kampiranje izvan registriranih objekata. Registracija kampa ili kamp odmorišta na OPG je dug, kompliciran i skup proces, a često i neizvediv zbog prostornih planova kojima se određuju kamping zone.

Nepovoljno okruženje rezultira malim brojem registriranih kampova i kamp odmorišta općenito, pa tako i na svim vrstama poljoprivrednih gospodarstava, osobito u kontinentalnoj Hrvatskoj. No potražnja korisnika kampera (autodomova) za kratkotrajnim kampiranjem je u značajnom porastu pri čemu isti za stajanje do 72 sata ne traže sadržaje raspoložive u kampovima i/ili kamp odmorišta poput struje, vode, kanalizacije i sl. jer se radi o visokoopremljenim vozilima.

Europska praksa pokazuje široku rasprostranjenost kampiranja na agroturističkim gospodarstvima koje, osim što omogućuje boravak u prirodi, potiče upoznavanje i značajnu potrošnju u destinacijama. U Sloveniji su stajališta ili odmorišta za autodomove podložna registraciji, uz ispunjavanje minimalnih uvjeta koji su trenutno značajno fleksibilniji od onih u Hrvatskoj. Koliko je registracija kampova i kamp odmorišta nerentabilna, najbolje pokazuje **zanemariv broj registriranih kampova u kontinentalnoj Hrvatskoj.**

Prijedlog: Potrebno je omogućiti i regulirati **kratkotrajno zaustavljanje autodomova** (kampera) na agroturističkim gospodarstvima, uz propisivanje minimalnih uvjeta i poštivanje mjera zaštite od požara. Uzimajući u obzir dostupnost kamping infrastrukture i regionalne specifičnosti, potrebno je razmotriti i omogućavanje ograničavanja ovog prava od strane JLRS. Alternativno, uslugu zaustavljanja autodomova moguće je tretirati kao turističku uslugu najma prostora na poljoprivrednim gospodarstvima, no time se gubi mogućnost ubiranja turističke pristojbe.

Rezultat: Povećani kapaciteti za prihvatanje kampera dovest će do veće turističke potrošnje u ruralnim područjima i boljeg posjetiteljskog iskustva čime će se utjecati na dobrobit lokalnog stanovništva.

DIO ŠESTI

PRUŽANJE UGOSTITELJSKIH USLUGA U SEOSKOM AGROTURIZMU

Ugostiteljske i ostale usluge na agroturističkom gospodarstvu

Članak 42.

- (1) Agroturističko gospodarstvo u smislu ovoga Zakona jest poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik OPG-ova, i koje pruža ugostiteljske usluge sukladno članku 5. stavku 4. ovog Zakona i posebnim propisima.
- (2) Na agroturističkom gospodarstvu mogu se pružati sljedeće ugostiteljske usluge:
  1. pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka iz vlastite proizvodnje, i
  2. smještaja.
- (3) Usluge smještaja koje se pružaju na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu su usluge:
  1. smještaja u sobi, studio apartmanu, apartmanu, ruralnoj kući za odmor do najviše deset soba odnosno za 20 gostiju istodobno, u koji broj se ne ubrajaju pomoćni kreveti
  2. usluge smještaja u objektu za robinzonski smještaj i/ili u kampu i/ili kamp-odmorištu, s ukupno najviše 20 smještajnih jedinica odnosno za 60 gostiju istodobno, u koji se broj ne ubrajaju djeca do 12 godina starosti.
- (4) Na agroturističkom gospodarstvu moraju se pružati usluge u turizmu, a mogu se pružati i ostale usluge u funkciji turističke potrošnje sukladno propisima kojima je uređeno pružanje tih usluga.
- (5) Agroturističko gospodarstvo mora u ponudi imati najmanje jedan vlastiti primarni poljoprivredni ili prehrambeni proizvod ili prerađevinu stavljen u na tržište i za prodaju sukladno posebnim propisima. Proizvod mora biti dostupan za kušanje i kupnju tijekom cijele godine. Iznimno, ukoliko agroturističko gospodarstvo radi sezonski, isti mora biti dostupan tijekom obavljanja ugostiteljske djelatnosti.
- (6) Usluge kušanja manjih količina primarnih poljoprivrednih proizvoda i prerađevina iz stavka 5. ovoga članka, i s okolnih poljoprivrednih gospodarstava radi pružanja turističkih usluga ili prodaje, kao i usluge stajališta za autodomove, u smislu ovog Zakona smatraju se uslugama u cilju turističke potrošnje.
- (7) Pri pružanju usluga iz stavka 2. točka 1. moraju biti ispunjeni uvjeti propisani posebnim propisima o hrani.
- (8) Jela, pića i napici koji se uslužuju na agroturističkom gospodarstvu moraju biti uobičajeni za kraj u kojem je poljoprivredno gospodarstvo i moraju slijediti standard Hrvatske autohtone kuhinje.
- (9) Za pružanje ugostiteljskih usluga na agroturističkom gospodarstvu, objekti u kojima se pružaju ugostiteljske usluge iz stavka 2. ovoga članka moraju ispunjavati minimalne uvjete za vrstu i uvjete za kategoriju.
- (10) Na pružanje ugostiteljskih usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 29. stavka 5., 6. i 7. i 8. članka 31., članka 32., članka 34, 37. stavaka 1., 3. i 4. te članaka 38., 39., i 40. ovoga Zakona.
- (11) Na pružanje ugostiteljskih usluga od strane drugih poljoprivrednika na odgovarajući se način primjenjuju ostale odredbe ovoga Zakona, osim odredbe članka 20. stavka 4. ovoga Zakona, ukoliko nije drugačije propisano. (uskладiti)

- (12) Agroturističko poljoprivredno gospodarstvo iz stavka 1. ovoga članka može koristiti i komercijalni naziv turističko poljoprivredno gospodarstvo, seljačko domaćinstvo, turističko seljačko gospodarstvo, agroturizam, seoski turizam i drugi odgovarajući naziv.
- (13) Ministar pravilnikom propisuje minimalne uvjete za vrstu, kategorije, uvjete za kategorije, oznake za kategorije, oznake kvalitete, te sastav povjerenstva koje provodi očevid u objektu.
- (14) Ministar poljoprivrede, uz suglasnost Ministra turizma i sporta, propisuje uvjete za poljoprivrednike vezane uz vlastitu poljoprivrednu proizvodnju, vrste i porijeklo dodatnih proizvoda nužnih za pružanje ugostiteljskih usluga te sanitarne i druge uvjete sukladno posebnim propisima.

Uvjeti za pružanje ugostiteljskih usluga na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu

Članak 43.

- (1) Za pružanje ugostiteljskih usluga na agroturističkom gospodarstvu, poljoprivrednik je dužan ishoditi rješenje nadležnog upravnog tijela o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga na poljoprivrednim gospodarstvu.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje se na zahtjev poljoprivrednika u roku od 30 dana ako ispunjava sljedeće uvjete:
1. da je poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik poljoprivrednih gospodarstava
  2. da je poljoprivredno gospodarstvo kategorizirano kao mikro ili mali poduzetnik sukladno posebnim propisima o računovodstvu, ukoliko poljoprivrednu djelatnost obavlja kao trgovačko društvo, o čemu prilaže izjavu
  3. da posjeduje dokaze o vlastitoj poljoprivrednoj proizvodnji i to:
    - a. OPG - da ima registriran najmanje jedan primarni poljoprivredni ili prehrambeni proizvod ili prerađevinu koje stavlja na tržište po posebnim propisima, što potvrđuje prilaganjem izvoda iz službene evidencije o proizvodnji i prodaji poljoprivrednih proizvoda za prethodnu kalendarsku godinu, ili
    - b. ostali oblici poljoprivrednika – da ima registriran najmanje jedan primarni poljoprivredni ili prehrambeni proizvod ili prerađevinu proizvedenu od minimalno 50% vlastite sirovine koji stavlja na tržište sukladno posebnim propisima što potvrđuje izjavom.
  4. da posjeduje dokaze o pružanju turističkih usluga što potvrđuje:
    - a. OPG - rješenjem nadležnog upravnog tijela
    - b. ostali oblici poljoprivrednika – izjavom o pružanju turističkih usluga.
  5. da ima pravo korištenja objekta i/ili poljoprivrednog zemljišta u kojem, odnosno na kojem će pružati ugostiteljske usluge iz članka 42. stavka 2. ovoga Zakona
  6. da objekt u kojem će se pružati ugostiteljske usluge ispunjava minimalne uvjete i uvjete za kategoriju sukladno pravilniku iz članka 42. stavka 9. ovoga Zakona
  7. da građevina – objekt u kojem će se pružati ugostiteljske usluge, ukoliko je isti predviđen, ispunjava uvjete sukladno posebnim propisima koji uređuje gradnju i prostorno uređenje, bez kojih, prema tim propisima, nadležno upravno tijelo ne može izdati rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti.
  8. da nema dospjelog nenaplaćenog dugovanja s osnove turističke pristojbe sukladno propisu kojim se uređuje plaćanje turističke pristojbe.

(3) Nadležno upravno tijelo dokaz o ispunjavanju uvjeta iz stavka 2. točke 8. ovoga članka pribavlja po službenoj dužnosti. Dokaze o ispunjavanju ostalih uvjeta poljoprivrednik pribavlja samostalno.

Ukidanje rješenja

Članak 44.

(1) Rješenje o odobrenju ukinut će se rješenjem:

1. u slučaju rješenja javnog tijela o brisanju iz Upisnika poljoprivrednika
2. u slučaju odjave pružanja ugostiteljskih usluga danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom upravnom tijelu, ako je poljoprivrednik u odjavi utvrdio datum unatrag
3. ako se utvrdi prestanak ispunjavanja uvjeta za pružanje ugostiteljskih usluga propisanih člankom 43. ovoga Zakona
4. ako poljoprivrednik nije uplatio turističku pristojbu za prethodnu godinu sukladno propisu kojim se uređuje plaćanje turističke pristojbe

(2) U postupku ukidanja rješenja o odobrenju iz stavka 1. točaka 2. i 4. ovoga članka, nadležno upravno tijelo po službenoj dužnosti u rješenju utvrđuje je li poljoprivrednik podmirio obvezu plaćanja turističke pristojbe.

(3) Hrvatska turistička zajednica, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine, dostavlja nadležnom upravnom tijelu za područje na kojem se nalazi objekt popis pružatelja ugostiteljskih usluga koji pružaju usluge na području za koje je nadležno upravno tijelo, a koji nisu podmirili obvezu plaćanja turističke pristojbe za prethodnu godinu.

Radno vrijeme agroturističkog poljoprivrednoga gospodarstva

Članak 45.

(1) Predstavničko tijelo odlukom propisuje radno vrijeme objekata na agroturističkom gospodarstvu unutar kojeg se mogu pružati ugostiteljske i turističke usluge.

(2) Agroturističko gospodarstvo dužno je na ulazu u objekt i na poljoprivrednom zemljištu u kojem pruža ugostiteljske usluge vidno istaknuti obavijest o radnom vremenu, koje mora biti određeno unutar radnog vremena određenog odlukom iz stavka 1. ovoga članka, radnim, odnosno neradnim danima i pridržavati se istaknutog radnog vremena.

(3) Iznimno, agroturističko gospodarstvo može na ulazu u objekt ili na poljoprivrednom zemljištu istaknuti obavijest da posluje i uz prethodni dogovor, odnosno samo uz prethodni dogovor i/ili na poziv, u kojem slučaju istaknuta obavijest mora sadržavati i podatke o kontaktu.